

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Yolandae Priorissae Ad Mariae Vallem in Ducatu Luciliburgensi

Wiltheim, Alexandre

Antuerpiae, 1674

Cap. VI. Yolanda per astum Praedicatorum Viennae alloquitur. Hymena Salsiniensis & Aleida S. Walburgis Abbatissae, eius cognatae, eam ad se conantur allicere. Margarita Yolandae mater Luciliburgi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11873

CAPVT VI.

*Yolanda per aſtum Prædicatores Vienna alloquitur. Hymana Salsiniensis & Aleida S. Walburgis Abbatiffæ, eius cognatæ, eam ad ſe conantur allicere. Margarita Yolanda mater Luciliburgi Comitiffam in-
viſit, & in reditu MARIÆ Vallem adit, & loci miſeriã graviter offenditur. Inde monaſterij Eifliæ cum marito & Yolanda Conradum Archiepiſcopum Coloniensem convenit. Is Yolandam acerbè reprehendit.*

Fortè contigit ut Viennam duo Prædicatorij ordinis Patres venirent. Yolanda cum præcuſtodiã neque locum neque tempus nanciſci poſſet ſecretò ſine arbitris alloquendi hoſpites, arte utendum rata, iuſſit adferri latrunculorum, ſeu *Schachorum*, quos vocant, tabulam unã cum calculis, rogavitque hoſpitem alterum, doceret ſe calculos ex arte movere; moxque cœpit ipſa calculos primùm huc atque illuc ducere. Hoſpes non hebetis animi vir, animadvertit, cupere Yolandam ſibi loqui. Itaque, eſſi ſubtimidè, ad tabulam proprius accedit, iuvatque locandis ſuo ordine calculis. Protinùs conſedère ambo, circumſtante ſpectantium virginum atque matronarum

rum

rum coronâ. Hic Yolanda tacitè hospitem commonet, doceat se. Ille circumspiciens, ut vidit spectatricum turbam: Hic calculus, inquit, ita movendus est, sic ille. Ipsa interim lætanter ea se discere simulabat, donec spectatricibus sensim dilapsis, & cum hospitem altero colloquentibus, Yolanda collusori suo furtim indicat, esse, quod ei clàm cupiat. Nec mora cum tabulâ secedunt. Hic Yolanda omnem animi statum hospiti aperuit, inobservata nimirum, nec audita, nisi quod ducere & reducere calculos amicæ atque custodes cernerent. Ita egregiè eis illusum, datumque Yolandæ, quantum vellet, hospitem alloquendi spatium. Nec antè deposita tabula, quam Yolanda colloquendo exfatiata est.

Inter hæc procedere tempus. Et quanquam tegebantur satis domi Yolandæ consilia, fama tamen foras ea extulit. [Erant Conrado Hochstano Archiepiscopo Colonæ, sorores duæ, Hymana & Aleida, Antistites ambæ cœnobiorum D. Bernardi, Hymana, ut dixi suprâ, Salsinensis, Aleida ad D. Walburgis, erantque ambæ Yolandæ cognatæ, ex Mathildâ Viennensi, matre. Hæ compertis Yolandæ consilijs, haud cunctatæ, Bellacostam appropèrarunt. [est Bellacosta vetus arx Prumiæ propinqua, Bellacostiorum equitum prisca patriaque sedes, condita à comitibus Viennensibus, à quibus Bellacostani traxère originem, ut in loco dicam. Nunc Bellacostam Viennæ comes Henricus tenebat.] Hymana

mana porrò & Aleida eum prætenderant itineri suo titulum, ut Bellacostâ Viennam adeuntes, ibi amicos atque cognatos inviserent. Sed re ipsâ in id venerant, ut Yolandæ, si fortuna adesset, consilia disturbarent, virgines facundæ, & quarum verbis inerat gratia. Nec mora Bellacostâ Viennam se ad Yolandam conferunt. Illa perurbane accepit cognatas. Peracto salutationis officio, altera Antistitum, Ad nos, inquit, famâ perlatum est, versam te pœnitens ad amplectendum sacrum vitæ genus. Quæso te, quî huc devenitum? Ergò nobis desertis, profugis ad homines, quorum societas indigna nostro tuoque generi? Non vides, saltem Conradum Archiepiscopum fratrem nostrum, cognatum tuum, non passurum, ut tam stultè cœpta perficias? Nos sanè [cognatas tuas, easdemque cœnobiorum Antistitas] oportebat talium consiliorum tuorum gravari curâ. Nobis utique perfacilè erat eiusmodi te cœnobio tradere, ubi sinè labe nostræ originis, vitam cum honore traduceres. Hoc scito, quodlibet aliud, quam nostrum vitæ institutum, si nobis inconsultis susceperis, deseremus illicò te, nos & frater noster, pater tuus & mater, omnesque universim parentes. Ad hæc Yolanda. Ita est, domina, palàm profiteor, velle me Sanctimonialem fieri. Quarum autem Sanctimonialium ordinem mihi præstitui, hunc confido Deo auspice bono futurum mihi. Siquidem hoc statui semel, ut totam me Deo dedam. Quo ipse ducit, huc erroris se-
cura,

cura, sequor; quod ipsi placitum, hoc & mihi. His reiectæ Antistitæ, liberaque ab importunis hortatricibus Yolanda, discessit.

[Per hæc tempora Ermesinda Comitissa Luciliburgensis ægrotans testamentum condiderat, & variis nostratibus vicinisque cœnobiis LX. solidos legaverat; pari dono cœnobium quoque *MARIAE Vallis* profecuta, inter executores testamentarios primo loco constituto Walthero de Brandenburgh, equestri apud nos Brandeburgiorum stirpe oriundo, & ordini D. Dominici adscripto. Utriusque in ephemeridibus *MARIAE Vallis* exstat memoria. Waltheri quidem talis.

VII. Cal. Februarias, obiit frater *Waltherus*, *Predicator de Brandenburgh*.

De Ermesindâ verò, ita scriptum, postridiè quàm testamentum condiderat.

Idibus Februarij. Obijt D. Ermesindis Comitissa Luciliburgensis, qua nobis multa bona fecit. eâ quippè probante conditum est MARIAE Vallis cœnobium, ut infrà memorabo.

Pro Ermesindâ autem mortuâ, rerum nunc potiebatur Henricus eius filius, cognomento Blondellus & Magnus, cui iam ab anno MCCXL. uxor erat Margarita, Theobaldi comitis Barrensis filia.] Hæc Virum ex equestri ordine Viennam misit cum litteris, qui Margaritam rogaret, ut Luciliburgum ad dominam suam uterum gerentem venire ne gravaretur. Lata eâ nuntio Yolanda sperabat se matri comitem itu-

ram, monasteriumque *MARIAE Vallis*, distantibus
leucis à *Viennâ* quatuor, à *Luciliburgo* duabus,
in itinere visuram. Sed rebus id non finentibus,
spe suâ frustrata est. Profecta ergò sola *Lucili-*
burgum Margarita, comiter accepta est. Ubi
discedendum fuit, conventum est in diem, quo
Luciliburgum Margarita rediret, simul atque
ægotare puerperam comperisset. Hinc valedi-
cens, *Viennam* repetijt, sed in transitu adito
MARIAE Vallis cœnobio. Siquidem cupido in-
cesserat, conditionem tandem statumque eius in-
tueri loci. Sanctimoniales, cognito *Margaritæ*
adventu, lætantes, prout tantâ hospite dignum
erat, eam accipiunt. Ipsa cum matronis circum-
spicere editas rupes, profundam vallem, circui-
re domum atque habitacula, lustrare omnia.
Erant adhuc cuncta tenuia, tectum vile genistis
implexum, muri fornicesque humiles. Mœtor
ex ea re primùm *Margaritæ*, contemplanti un-
diq̃ue tantam egestatem atq̃ue inopiam. Tædium
deindè, & ex contemptu, æque loci ac Sancti-
monialium earumque instituti detestatio. Ita
ægra animi discedit.

Ubi *Viennam* tenuit, maledicta in *Yolandam*
congerit, obiurgat, stomachatur, exagitat: ex-
probrat solitudinem, squallorem, tenuitatem
MARIAE Vallis: intus omnia nuda, Sanctimo-
niales rerum egenas, foris horridas immanesque
silvas. Ferenda hæc *Yolandæ*, gravia quamvis
atq̃ue molesta.

Ubi

Ubi deindè satis debachata est mater, tum Yolanda insigni modestiâ: Domina, si pace veniaque tua locum adire coramque intueri liceret, utcumque deindè res cesserit, solarer ego facile memet. Mox illa, Ibis, profectò, ibis; adero dux ego ipsa tibi, ut coram videas, quem tanto perè concupisti, silvestrem, vastum, desertumque locum. Quæris ibi, crede mihi, nihil præter ingens tuum meumque dedecus; nec aliud ibi lucrifeceris, quàm generis ignominiam nostri. Multa deindè in cœnobij egestatem atque indigentiam profudit: nihilo tamen secius constabat Yolandæ inconcussa voluntas, nisi quod dolebat iratam matrem.

Post hæc venit à Conrado Colonienfi Archiepiscopo nuntius, qui Henricum & Margaritam rogaret, vellent unà cum liberis ad conditum diem adesse in oppido Monasterij Eifliæ. Profectus ergò cum coniuge, primoribusque clientium, multisque ex equestri ordine viris Henricus, in consilium cum Archiepiscopo congregatur, Yolanda interim residente cum iuenculis. Postquam datus consilio finis, Henricus cum Margarita ad Conradum adit, atque ita loquitur. Domine & consanguinee, molestias incommodaque gravia nostra tibi per questus exponere necesse est. Filia nostra Yolanda omni nos gaudio solatioque deturbat. Ait propalam, nolle se virum. Hic Conradus, Quid igitur? Tum comes, Hoc, te quæso, ipse per te eam interroga: nam nostrum

nemo

nemo aliud quidquam ab eâ extundimus. Tu si ad meliorem mentem eam reducere potes, rem feceris profectò perutilem, pergratamque nobis. Iussit mox coram se adesse Yolandam Archi-Episcopus. Ac tum commotus irâ, dominam etiam per indignationem compellans: Quid agis? Quid moliris? Quis eo te adduxit audaciæ, ut præberes de te querendi materiam? Dicam, inquit illa, ô Domine, secretò sine arbitris, si per te licet. Cui ille, non licet. Edic protinùs, & hic palàm coram parentibus eloquere, quid in animo geras. Hic Yolanda blandè, Ne odiosa, quæso, tibi sim, carissime Domine; sola tibi loqui percipio. Cessit tandem roganti Archi-Episcopus, cum eâque non nihil in latus abit. Tum Yolanda manibus suppliciter iunctis, pavida exponit, quid gravet animum, nullâ re celatâ. At miseram Archi-Episcopus obiurgat; & quidquid ipsa blandiretur, quidquid oraret, frustrâ erat. Durus ille atque inflexibilis ad preces, auxilium atque consilium iuxtâ negabat, manantibus ubertim Yolandæ Lacrymis. Firma tamen inter hæc & constans animi recessit.